

مسئولیت‌های امنیتی در منطقه‌ی مازندران نیز خودداری می‌ورزد باید کمک‌های نظامی خود را به نالاشهایی درخصوص تشویق بازسازی و آموزش اختصاص دهد.

لازم به توضیح است که این کتاب توسط پژوهشکده علوم دفاعی ترجمه و بزودی به بازار کتاب عرضه خواهد گردید.

گروه روابط بین‌الملل

اقتصاد صنایع دفاعی

کتاب مذکور به کوشش آقای حسین درّی با همکاری تنی چند از محققین در قطع وزیری، در ۴۵۲ صفحه در بهار سال ۱۳۷۸ توسط پژوهشکده علوم دفاعی دانشگاه امام حسین (ع) منتشر شده است.

این کتاب مشتمل بر یک پیشگفتار و ۱۲ فصل است که هر فصل نیز دارای مقدمه‌ای کوتاه می‌باشد. فصول اول تا پنجم، و فصل دهم توسط آقای محمود نظری، فصول هفتم تا نهم، توسط آقای سعید شیخانی، فصول یازدهم و دوازدهم، توسط آقای نعمت فلیحی، و فصل ششم توسط آقای حسین بازمحمدی نوشته شده است. در مجموع می‌توان سه بخش اصلی را در این کتاب مشاهده نمود. بخش اول که شامل فصول اول تا پنجم می‌باشد، نظریه اقتصاد صنایع و جایگاه صنایع دفاعی قرار گرفته، و با ارائه مبانی نظری، آگاهی‌هایی در زمینه چگونگی تحلیل اقتصادی صنعت، و بویژه در قلمرو صنعت دفاعی ارائه شده است. بخش دوم که فصول ششم تا نهم را به خود اختصاص داده، به نحوه سیاست‌گذاری در عرصه صنایع دفاعی پرداخته است. بخش سوم به بحث پیرامون تأمین تسلیحات می‌پردازد، و بازارهای بین‌المللی، ویژگیها، و فرایندهای تأمین و تدارک تسلیحات را معرفی می‌نماید.

فصل اول کتاب اقتصاد صنایع دفاعی به معرفی شاخه اقتصاد صنایع، و بررسی

ماهیت و ویژگیهای متمایز آن نسبت به سایر حوزه‌های علم اقتصاد، روش‌شناسی، و روند تاریخی شکل‌گیری اقتصاد صنایع می‌پردازد. فصل دوم، به بیان مفاهیم اساسی و چارچوبهای تحلیلی اقتصاد صنایع اختصاص یافته، و پس از ارائه تعاریف بنگاه و بازار، ساختار بازار، رفتار و عملکرد بازار، به معرفی دو چارچوب تحلیلی اقتصاد صنایع (مکتب شیکاگو، و نگرش ساختار-رفتار-عملکرد) پرداخته است.

بررسی ساختارهای گوناگون بازار در فصل سوم صورت می‌گیرد، و در قسمت آخر این فصل، پس از معرفی بازار تسلیحات، ویژگیهای بازار تسلیحات و بازار رقت کامل با یکدیگر مقایسه می‌شود. در فصل چهارم، ابتدا تعریف صنعت، و معرفی برخی طبقه‌بندیهای فعالیت صنعتی بین‌المللی ارائه، و سپس جایگاه و اهمیت صنایع دفاعی از دیدگاه اقتصادی و راهبردی بیان می‌گردد. فصل پنجم ضمن معرفی جدول داده-ستانده، به کاربردهای آن در بخش دفاع اختصاص یافته، و در بخش پایانی با ارائه نتایج کار تجربی انجام شده در مورد کشور آمریکا، چگونگی تأثیرگذاری اخذ یک تصمیم در مورد مخارج دفاعی بر روی سایر فعالیتهای صنعتی بیان گردیده است.

فصل ششم که شروع بخش دوم کتاب می‌باشد، با ارائه تعاریفی از سیاستگذاری صنعتی و بیان نمونه‌هایی از آن، دیدگاههای گوناگون نسبت به دخالت دولت در اقتصاد، و انواع سیاستگذاریهای صنعتی را مورد بحث قرار می‌دهد. علاوه بر این، پس از معرفی برخی از حوزه‌های سیاستگذاری در صنعت دفاع، نمونه‌ای از سیاستگذاری در صنایع دفاعی اروپا تشریح می‌شود. در پایان این فصل، برخی گزینه‌های تدارک تسلیحات، از جمله همکاری بین‌المللی، تولید با مجوز، تولید مشترک، و توافقیهای جبرانی بررسی می‌شوند.

شالوده صنعت دفاع و ابهاماتی که در تعریف و تشخیص عملی آن وجود دارد، در فصل هفتم مطرح شده، و نمونه‌هایی از شالوده صنعتی دفاع در کشورهای پیشرفته صنعتی و کشورهای در حال توسعه بیان گردیده است. فصل هشتم به بحث نسبتاً گسترده پیرامون مجتمعهای نظامی - صنعتی پرداخته، و ضمن بیان مفهوم، ریشه تاریخی، نظریه‌های موجود، عوامل درونی و بیرونی مؤثر بر مجتمعهای نظامی صنعتی، نمونه‌هایی از این مجتمعهای در کشورهای پیشرفته صنعتی و کشورهای در حال توسعه،

تشریح شده است. فصل نهم به بحث تبدیل، بازتبدیل، و ایجاد محصولات اختصاصی دارد. در این فصل، ضمن بررسی ماهیت، انواع روش‌شناسی، دلایل و مشکلات تبدیل، به بررسی چند مورد مطالعاتی پرداخته است.

فصل دهم ابتدا به بررسی بازار انواع تسلیحات در دو سطح ملی و بین‌المللی می‌پردازد. و سپس عوامل تعیین‌کننده بازار تسلیحات، و نقش این عوامل در تعیین تمرکز بازار در سطوح ملی و بین‌المللی تحلیل می‌شود. از دیگر مباحث این فصل می‌توان به بررسی روند تمرکز در صنایع دفاعی امریکا، وضعیت تمرکز صنایع دفاعی در سطح بین‌المللی در دوره پس از جنگ جهانی دوم اشاره نمود. در پایان این فصل، رفتار بازار تسلیحات مورد بررسی قرار می‌گیرد.

فصل یازدهم به بیان شیوه‌های اصلی تأمین تسلیحات (خوداتکایی، تأمین مشترک، و تأمین وابسته)، و ذکر پیامدهای اقتصادی، اجتماعی، و سیاسی هر یک از آنها و بررسی فرایندهای تأمین تسلیحات در برخی کشورهای پیشرفته صنعتی و کشورهای در حال توسعه اختصاص یافته است. در فصل دوازدهم، که فصل پایانی این کتاب می‌باشد، مسایل فرایند تأمین تسلیحات، و راه‌حلهای احتمالی برای حل این مشکلات مورد بررسی قرار می‌گیرند. همچنین انواع قراردادهای، از قبیل قرارداد با مبلغ ثابت، قرارداد مبتنی بر قیمت تمام شده، و قرارداد تشویقی و پیامدهای هر یک از آنها از جنبه هزینه و زمان تحویل طرح - برای کارفرما و پیمانکار - تشریح می‌گردد. در پایان این فصل، یک الگوی ساده تأمین تسلیحات نیز ارائه می‌گردد.

شایان ذکر است که کتاب مذکور علی‌رغم کاستیها که به نظر می‌رسد در امور پژوهشی طبیعی باشد، تنها منبع فارسی در این زمینه می‌باشد.